

Martin Šimek
Bloedsinaasappels
Leven in Calabrië

2011
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

PROLOOG

‘Hoe heb je dit paradijs gevonden?’ krijg ik al bijna twintig jaar van iedereen te horen die me hier in Calabrië komt opzoeken. ‘En hoeveel heeft het wel niet gekost?’

Bij deze een recept om gelukkig te worden. En rijk ook nog. In één klap! Want ik hoor u al zeggen: geluk is mooi, maar geld koop je er niet voor.

Paradoxaal genoeg moet u om te beginnen rigoureuus met het materialisme afrekenen. Laat daarom uw wagenpark, sieraden en alle verdere statussymbolen zoals camera’s, iPad’s, Blackberry’s en merkkleding thuis. Samen met het getob over uw pensioen.

Koop een tweedehands bak die hoog op de wielen staat en onverharde wegen aankan. Nee, daar gaan we weer, géén Landrover! De afgedankte open laadbak van de plantsoenendienst van uw gemeente is ideaal voor ons doel. Zoek vervolgens op de kaart van Italië een zo hoog mogelijke concentratie van groen (= bomen), blauw (= zee), bruin (= bergen). Omcirkel die plekken.

Het valt u al snel op dat veel van uw kringetjes internationaal beroemd zijn. Cinque Terre, de Costa Smeralda, Amalfi, en ga zo maar door. Streep deze plaatsen

onmiddellijk weer door. Daar had u in de jaren vijftig van de vorige eeuw moeten wezen. Trouwens, zo eenvoudig gekleed als u op mijn aanraden nu bent, mag u daar niet eens naar binnen. En al helemaal niet met uw aftandse vehikel.

Wat overblijft, is waar je moet zijn.

Ik noem bewust geen namen, want deel van uw toekomstige geluk zal zijn dat u het zelf vindt.

Als u de plaats van bestemming hebt bereikt, vindt u daar zo goed als geen hotel. Toerisme trouwens ook niet. De enige buitenlandse nummerborden die u op de provinciale wegen aantreft, zijn die van Italiaanse gastarbeiders die uit Duitsland of Zwitserland voor hun vakantie naar hun geboortegrond zijn teruggekeerd.

Dan maar een camping waar iedereen alleen Italiaans spreekt. Rust een paar dagen uit aan een van de mooiste kusten van Europa en begin dan met uw wagen op hoge wielen uitstapjes te maken richting de bergen. De weg kronkelt en gaat snel omhoog. Al op zo'n vijf kilometer afstand van de zee krijgt u de uitzichten van een adelaarsnest.

U nadert half verlaten dorpjes, waar u aan een kruisverhoor wordt onderworpen. Spreekt u geen Italiaans, geen man overboord. Zij vaak ook niet. Wat u voor Italiaans houdt, is zwaar dialect. Blokkeer niet, val niet stil. En zoek uw heil ook niet in zinloos Engels. Spreek lekker uw eigen taal, dat doen zij ook. Zo voelt u zich op uw best. U gaat stralen. Het contact is gelegd.

Het allermooiste zijn de dorpjes waar de weg eindigt. Er is dikwijls ook geen bar. Mooi zo! Alle huizen

blijken, als u regelmatig terugkomt – en dat is een voorwaarde voor uw zoektocht –, een eigen *cantina* te hebben, met huiswijn, salami, zelfingemaakte artisjokken en ansjovis, olijven in overvloed en gepekeld varkensvlees.

Hebt u het koud, in de kelder? O god, mijn fout: u hebt toch geen korte broek aan!? Dat vergat ik nog. We zijn wel spontaan, maar geen kinderen van vijf meer, duidelijk? Wij bedekken ons ondanks de hitte en nemen zelf ook weleens wat mee, al hoeft het niet. Niet alleen maar van *grazie*, en de broze oudjes veel te hard op de rug timmeren.

Daar waar je, ook zonder taal, uiteindelijk een diep contact met de bevolking krijgt, daar woont het geluk. Je komt er bij elkaar over de vloer, niet om een bezoek af te leggen, soms niet eens om te praten. Je komt bij elkaar om bij elkaar te zijn. Vaak in stilte. Als je de directheid en de stilte van zo'n plaatsje aankunt, als je je beleefde glimlachjes achterwege weet te laten, dan ben je thuisgekomen. Nu nog een huis en een stuk land vinden. Je hebt het voor het uitzoeken. Ze zijn er in overvloed.

Iedereen kent de eigenaren, maar ze staan vaak niet in het kadaster. Van generatie op generatie is de verkoop met een handdruk beklonken. Er komt een moment dat u ook zo durft te kopen. Dat is het moment dat u in alle opzichten rijk bent geworden.

De ontdekking van de zon

September 1974

Fronsend kijk ik naar de grijze hemel die alweer weken boven Nederland hangt en maar niet wil openbreken.

‘Jongens, regent het hier altijd zo?’ vraag ik mijn vrienden.

Al zes jaar ben ik druk bezig met wat men vandaag inburgeren zou noemen. Zo druk dat ik een bijzaak als het weer over het hoofd heb gezien.

‘Hoe bedoel je?’ antwoorden mijn Nederlandse vrienden verbaasd. ‘We hadden toch een mooie zomer dit jaar.’

Ik weet genoeg.

Nederland is de kelder van Europa. Doordat ik door de Russen ben verjaagd uit mijn vaderland, kreeg ik de kans om te kiezen. En wat heb ik gekozen? De kelder.

1975

Het gaat me voor de wind en ik word zelfs op straat herkend.

Maar het blijft regenen.

Daar word ik opstandig van.

Tegen alles wordt in Nederland geprotesteerd. Wanneer komt Nederland als één man overeind om te

eisen dat er van tijd tot tijd van territorium wordt geruild met landen die het hele jaar zon hebben?

Maar nee. Op het Nederlandse weer wordt veel gemopperd, echter ons gram halen, ho maar. Vandaar dat ik besluit zelf het voortouw te nemen en de zon achterna te gaan. In plaats van de zoveelste paraplu die door de eerste windvlaag aan flarden wordt gerukt, koop ik een wereldatlas. De zon schijnt in zoveel landen stukken meer dan in Nederland dat het me duizelt.

1976

Vincent Van Gogh was helemaal niet gek: het klopt! Inderdaad, hier is het net als op zijn schilderijen. Dat licht bestaat echt.

Mijn eerste reis naar het zuiden onderneem ik onder protest. Het is de eerste keer dat ik een vrouw toesta voor mij te betalen. Maar ze verdient het geld makkelijk, zweert Joyce. Ze is een veelgevraagd fotomodel. De wereld is haar werkterrein en ik mag niet, vindt ze, in de polder blijven steken, alleen omdat ik er als politiek vluchteling door een speling van het lot terecht ben gekomen.

Eindelijk heb ik iets aan mijn rijbewijs en Joyce aan haar auto, die ze alvast had gekocht toen ze nog in de veronderstelling verkeerde dat het halen van een rijbewijs een loopje over de catwalk is.

Ik zie opeens kleuren om me heen die ik tot dan toe alleen van de schilderijen van Vincent van Gogh kende.

‘Zon, ik hou van je,’ roep ik en ik druk Joyce zowat fijn van dankbaarheid.

Het zuiden is verpletterend. Ik ben meteen verkocht, verliefd.

Een maand zwerven we in een roes door Zuid-Frankrijk.

Het is in het voorgebergte van de Pyreneeën dat we een pezige oude boer op zijn akker zien ploeteren. Hij wroet druivenranken uit de grond die nog ouder zijn dan hijzelf. Een voor een steekt hij ze met een schoffel uit de rotsachtige bodem. Een beestachtig zware arbeid als je het goed wilt doen, zodat de druiven niet in wilde vorm oneindig terug blijven komen, legt hij ons uit. En hij wil het goed doen omdat hij op dit stuk grond nieuwe druiven gaat planten.

De oude man veegt het zweet van zijn gezicht, dat net zo diep gegroefd is als zijn akker. Of hij geen zoons heeft die hem een handje kunnen helpen, vraag ik. Had ik het maar niet gedaan. Zijn lieve glimlach maakt plaats voor weemoed. Eén zoon is in de oorlog gesneuveld, de andere kieperde met de tractor om, daar, een stukje verderop, en werd vermorzeld. Nee, de oude boer heeft niemand meer. Zelfs geen neven of nichten.

Ik begin liever maar weer over de wijngaard. Hoe lang gaat het duren voor de nieuwe druivenranken de oude in productie zullen evenaren?

‘Een jaar of zes,’ zegt de boer. Ik sla aan het rekenen. De man is tachtig, weten wij inmiddels, plus zes. Loont het? Is het de moeite waard?

Mijn kosten-batenanalyse is de oude man vreemd.

‘Toen ik een klein jongetje was,’ wijst hij, ‘was dit al een wijngaard. En nu is de tijd gekomen om hem te ver-

nieuwen. Ik ben God dankbaar dat ik nog net de kracht heb om het te doen.'

Ik word rood van schaamte.

Nog diezelfde dag beklimmen we in onze deux-chevaux de Pyreneeën. We komen in een dorpje terecht, of eerder een groepje huizen, waar nagenoeg stilte heerst. Alleen een enkele koeienbel zo nu en dan. Een eenzame wolk drijft zo dichtbij over dat je hem bijna kunt aanraken. Onder ons ligt een immense vallei. Minuten lang blijven we betoverd staan.

'Ik hoop dat ik eens zover kom dat ik hier kan wonen,' doorbreek ik de stilte uiteindelijk.

'Maar Martin!' roept Joyce verheugd, 'dat kan toch. Ja! Laten we hier een huis kopen! Het kost hier vast niks, de helft staat leeg.'

Ik kijk naar Joyce. Zij op deze plek. Een ontmoeting tussen twee werelden die niets met elkaar te maken hebben. Ik heb ze allebei nog nodig, besef ik. Voor mij horen de omslagen van de *Vogue* en de *Avenue* erbij, en nu staat er eentje naast me in het licht van de ondergaande zon.

Ik kus Joyce en zeg: 'Kom, het wordt donker, we moeten nog terug.'

1977

Frankrijk, Spanje, Italië, Portugal en Griekenland.

Op de kaart hebben al die landen hoge concentraties groen, bruin en blauw. Wat je niet op de kaart ziet, is hoe de inwoners zijn. Die gaan het verschil uitmaken, want dat worden de nieuwe figuranten van mijn leven.

En óf ik figuranten belangrijk vind! Hoe de bakker ‘Goedemorgen’ zegt, of: zullen de buurman en ik spontaan naar elkaar zwaaien? Gaan we samen lachen of wordt het zwaar op de hand? Met vrienden moet je afspreken, figuranten kom je bij iedere stap tegen.

Het liefst zou ik naar al die landen afreizen en er maanden gaan zitten, maar dat kan ik me niet veroorloven. Dus ga ik naar de bioscoop om mijn toekomstige landgenoten uit te kiezen.

La Terrazza van Ettore Scola zie ik vijf keer achter elkaar. Eerst vanwege het verhaal en de hoofdrolspelers; Marcello Mastroianni, Vittorio Gassman, Ugo Tognazzi, Stefania Sandrelli en de Fransman Jean-Louis Trintignant. Allemaal fantastisch, maar daar gaat het nu niet om. De volgende vier keer kijk ik vanwege de figuranten, want daar wemelt het van in *La Terrazza*. Na drie keer weet ik het bijna, maar ik kijk nog één keer voor de zekerheid. Het is echt zo: iedere figurant lijkt met een hoofdrol bezig te zijn. Ik ga ook naar Luis Buñuel, Costa Gavras, Manuel de Oliveira en François Truffaut. Prachtige films, geweldige hoofdrolspelers maar... de figuranten zijn toch veel minder. En bovendien wint de Italiaanse film het ook op een ander vlak van alle andere: humor.

Mijn definitieve besluit valt op een dinsdag, de dag dat de vuilnis wordt opgehaald in de Nieuwe Kerkstraat. In een stapel vergeelde *Vrij Nederlanden* die mijn intellectuele bovenburen hebben weggegooid, vind ik een interview met Marcello Mastroianni.

De interviewer vraagt naar zijn minnares Catherine

Deneuve, en Mastroianni antwoordt: 'Ach, jullie journalisten willen altijd met mij over film en vrouwen praten. Waarom vraagt niemand ooit naar wat ik bijvoorbeeld van de oorlog in Vietnam vind?'

Ab van Ieperen, want dat was de interviewer, laat zich niet uit het lood slaan. Pas aan het slot van het gesprek vraagt hij: 'En dan nu, maestro: wat vindt u van de oorlog in Vietnam?'

'Ach jongen,' zei Mastroianni, 'wat weet ik ervan. Ik ken alleen film en vrouwen. Maar heel lief dat je het me vroeg.'

Het wordt Italië, ik weet het nu zeker.

1978

Eerst houd ik hem voor een belastinginspecteur. Hij verschijnt regelmatig achter het hek van de tennisbaan in Buitenveldert, of op het Jaagpad, waar ik ook lesgeef. Het begint me de keel uit te hangen. Ik stap op hem af.

'Waar heb ik de eer aan te danken?' vraag ik.

Hij blijkt een Italiaan te zijn. Dino. Hij wil tennisles hebben en om zijn keuze te bepalen volgt hij al een tijd een aantal tenniseraren. Ik blijf bij hem op mijn collega's voor te liggen, vandaar zijn steeds frequentere bezoeken.

Ik stel een ruil voor: hij leert me Italiaans, ik hem tennis. Dino protesteert: 'Maar ik ben geen leraar!'

'Gelukkig maar,' zeg ik.

Ik moet niets van taalleraren hebben. Dat begon al als kind, toen ik op de grond zat te spelen terwijl mijn moeder Duitse en Engelse privélessen gaf. Ze vervelen

je direct met grammatica en uitspraak, waardoor je angst krijgt om je mond open te doen. Ik heb mijn eigen methode bedacht.

Dino en ik voeren absurde theatrale gesprekken, die ik opneem. Over gezondheid, vrouwen, wilde dieren, sterren, het weer, oorlog.

‘Generaal, zullen we de vijand frontaal aanvallen of in de rug?’ declameer ik.

Dino vertaalt mijn vraag naar het Italiaans en antwoordt: ‘*Sai che facciamo, non lo attacchiamo. Se lo aspetta. Dai, andiamo invece a pescare.*’

En hij vertaalt terug naar het Nederlands: ‘Weet je wat we doen, we vallen hem helemaal niet aan. Hij is erop bedacht. Kom op, we gaan in plaats daarvan lekker vissen.’

Door de theatraliteit en absurditeit van de gesprekken blijven de zinnen beter in het geheugen hangen als ik ze oneindig terughoor. De recorders staan door het hele huis. Ze gaan aan zodra ik de badkamer, keuken, zitkamer of slaapkamer binnen kom. Maar ik hoef van mezelf niet te luisteren, het Italiaans nestelt zich vanzelf in mijn onderbewustzijn.

Met Italiaans is het bij mij thuis als met het eeuwige lichtje in een katholieke kerk: het is altijd aan, ook als ik inslaap. Na drie maanden ken ik hele dialogen uit m’n hoofd en ben dan pas benieuwd naar de grammatica. Ik lees in saaie lesboekjes als in een detective over *congiuntivo*, *passato remoto* en onomatopeïsche woordjes.

December 1978

Hoe zou het zijn om in Rome te leven? De hele decembermaand ga ik met Joyce in een appartement vlakbij de Via Condotti zitten. Het ligt aan een hofje waar echte Romeinen wonen. Ik ben als een kind zo blij met de sleutel van de *portone*, de grote, gezamenlijke voordeur. Ik geniet als ik mag zeggen 'Prego', 'Na u', of als ik kan helpen een zware boodschappentas naar binnen te dragen.

Mijn wekelijkse cartoon voor *NRC Handelsblad* stuur ik – ja hoe eigenlijk? Ging het nog per post of bestond de fax toen al?

Wel herinner ik me de tekeningen aan de muur van de *Fiaschetteria* om de hoek van ons hofje. Het zijn er zo veel dat ze bijna over elkaar hangen. Ze zijn van stamgasten uit andere tijden die daarmee de rekening vereffenden. Sommigen zijn later beroemd geworden, een-tje wereldberoemd.

Er hangt ook een clown van Fellini. Ik zit steeds naar de deur te kijken in dat pijpenlaatje met lange houten tafels, in de hoop dat de maestro binnen zal komen. En ondertussen maak ik kennis met salami en pecorino. Ik schenk Joyce Frascatiwijijn uit glazen karaffen en vergaap me aan de Romeinen, die me na al die jaren Holland donker als Arabieren voorkomen.

Ik ga de cartoonisten van het Italiaanse satirische blad *Il Male* (Het Kwaad) opzoeken. *Il Male* is mijn grote voorbeeld. De tekenaars zien er onverzorgd uit, in verhouding tot het chique Romeinse straatbeeld. Ze hebben ook veel meer baardgroei, lijkt wel.

De vriendelijkste is Vincino, die vandaag met kleine tekeningetjes en tekst het nieuws in de *Corriere della Sera*, de Italiaanse NRC, van absurdistisch commentaar voorziet. Vincino zegt niet van tekenen te kunnen leven, en niemand van die jongens van *Il Male* trouwens. Waar ga ik straks in Italië van leven?

Juli 1979

Wat een dag. Alles valt samen. Italië, zon en Sylvia. Ik heb het beste van Nederland meegenomen: een koelbloedige Hollandse schoonheid, met een vracht blond haar tot op haar billen, die de golvende concurrentie met gemak aankunnen. En dan is Sylvia ook nog studente psychologie, mysterieus, kortom een vrouw die een man het hoofd doet verliezen. Wanneer Joyce haar de eerste keer ontmoet – we weten alle drie nog van niets – barst ze in tranen uit.

Waarom ik zo opschep over Sylvia? Omdat haar schoonheid mijn leven heeft gered op de dag waarop alles samenviel.

Ik ren euforisch het strand van de Golf van La Spezia op, een spoor van kleren achter me latend, plons de zee in en zwem naar de horizon. De rode vlag die hoog boven de lege stoel van de strandwacht wappert ontgaat me. Twintig minuten later, als ik terug wil zwemmen, lukt het niet. Ik kan onmogelijk tegen de stroming op. Minuten verstrijken. Ik kijk om me heen en hoop op een boot. Maar nee, zelfs geen stipje in de verte.

Sylvia staat ondertussen aan de vloedlijn te wenken: kom eens terug! Ik watertrappel me boven de zeespie-

gel en maak een wanhopig gebaar, daarmee mijn laatste krachten verspillend. Ze snapt het. De mannen die zich achter haar achterste en blonde haarmassa hebben geschaard nog niet. Die zijn absoluut niet met mij bezig. Maar als Sylvia het water in schrijdt om mij te gaan redden, houdt men haar tegen.

Even later zie ik een zwemmer op me afkomen. Hij crawlt. Zeker om indruk op Sylvia te maken. Daar gaat hij spijt van krijgen, want hij verdrinkt straks ook.

De redder is op dertig, vijftien, acht meter. Nu pas zie ik dat hij aan een stalen kabel vastzit. Tien minuten later worden wij het strand op gesleept. Ik wil opstaan om te bedanken. En nog eens en nog eens, maar het lukt niet. De jongens van de reddingsdienst zijn allang weer teruggekeerd naar hun kaartspel. Ze zijn het gewend: op deze plek verdrinken regelmatig mensen, of bijna.

Sylvia komt moederlijk naast me in het zand liggen. Er bestaat geen grotere vernedering voor iemand die het tot een uur geleden allemaal nog zo goed wist.

En dan is er nog een reden waarom ik de in mijn geheugen voor altijd drieëntwintigjarige Sylvia tot leven roep. Tijdens die vakantie leren wij de gastvrijheid van de Italianen kennen. Zelfs voor mij, gewend aan de ook niet kinderachtige Oost-Europese gastvrijheid, is het even wennen. Alles krijgen we zomaar aangeboden. Het appartement, de auto, er wordt voor ons gekookt, want wij zijn vrienden van Dino en vrienden van Dino zijn automatisch deel van de familie Bianchi. We zijn nooit alleen. Ik vind het niet erg, al kon ik me voor deze

vakantie niets heerlijkers voorstellen dan met Sylvia alleen zijn. Maar de Italiaanse hartelijkheid en warmte winnen het toch van haar onderkoelde sensualiteit, merk ik.

Op een avond – we zijn ons aan het douchen om na alweer een hele dag met z'n allen op het strand alweer bij de familie te gaan eten – barst Sylvia in tranen uit: 'Ga alleen, alsjeblieft.'

Sylvia heeft nog nooit eerder gehuild, ook niet die keer toen ik haar eerlijk, zoals in de jaren zeventig in de mode was, had uitgelegd dat ik nu eenmaal iemand ben die van meerdere vrouwen tegelijk kan houden.

Daar had ze begrip voor, zoals toen ook al in de mode was, maar nu is ze een tranendal: 'Ze houden allemaal van mij, ik word er gék van,' snikt ze. '*Bella, Brava, Bellissima, Intelligente*, ik kan het niet meer horen. En al die vrouwen en kinderen raken me aan met hun vette vingers en maken m'n haar vies. Alsjeblieft, zeg boven dat ik ziek ben.'

'Dat lijkt me geen goed idee, liefste,' zeg ik, 'want dan komen ze allemaal naar beneden met een pan bouillon.'

Maar Sylvia hoort me niet eens. 'En ik kan niet tegen Marina! Ik ben jaloers!'

Jaloers op Marina? Marina is tien!

'Je zou jezelf eens moeten zien als je met haar speelt op het strand. Als ze zestien was, zou je me niet eens meer zien!'

Daar zit wat in. Marina heeft een sierlijkheid en speelsheid die van heel diep komen. Als ik met haar een

zandtaart bak, vergeet ik Sylvia inderdaad soms helemaal.

Ik kus Sylvia's tranen weg.

'Goed liefste. Ik zal zeggen dat je te lang in de zon hebt gezeten en dat je in slaap bent gevallen.'

Sylvia omarmt me: 'Ik schaam me zo,' zegt ze zacht.

1980

Er valt een brief in mijn brievenbus van een zekere Michiel, een tennisser. Hij vraagt me om hem te trainen.

Ik heb tennis inmiddels al een paar jaar achter me gelaten om fulltime artiest te worden.

Michiel is eenentwintig jaar en nummer veertien van Nederland, schrijft hij.

Hij droomt van een profcarrière.

Ik droom van Italië.

1981

Mijn leerling vordert snel en mag met de eerste kleine proftoernooien meedoen. Als hij naar Italië gaat, ga ik mee. Op het plein van Caserta spreek ik met soldaten van Mussolini die hem nog altijd aanbidden. Ze hebben een foto van de Duce in hun portefeuilles. In Bari houd ik mijn hand op mijn portefeuille in de straatjes van het oude centrum, waar het om ons heen krioelt van de jongetjes. We moeten door die straatjes naar het pension van Benito.

Michiel en ik slapen in een tweepersoonsbed om geld te besparen. Benito legt het anders uit. Hij maakt ons bed het liefst op in onze aanwezigheid en drukt ons

daarbij onverwachts met zijn billen tegen de muur als hij zich vooroverbuigt om het laken overdreven zorgvuldig in te stoppen. ‘Ooooooooo, *scusa ragazzi!*’ roept hij dan met hoge stem. Toch durft hij ons niet in vertrouwen te nemen, want homo ben je in Italië blijkbaar in het geheim. Zeker weten doen we het pas als Michiel ziet dat hij aan onze onderbroeken ruikt voor hij ze in de wasmachine stopt.

In Napels beginnen al in de periferie mensen naar onze auto te zwaaien. We kijken elkaar vragend aan. Michiel heeft inmiddels wel wat gewonnen en enkele resultaten hebben zelfs de Italiaanse sportkranten gehaald, maar dat kan het toch niet zijn?

We besluiten iets te eten voor we het gekkenhuis van Napels in gaan om het tennispark te zoeken.

‘Een goed restaurant herken je aan veel auto’s voor de deur,’ onderwijs ik. ‘Stop hier maar, Michiel.’

We vallen midden in een Napolitaanse bruiloft. De zaak is gesloten voor het publiek, maar niet voor ons. We moeten meteen mee op de foto en dansen met de bruid.

De reden is Roet.

Wat is Roet?

‘Roet! Roet!’ roepen de gasten en ze omarmen ons. We blijken de landgenoten van de koning van Napels te zijn. Aha, natuurlijk. De *re di Napoli* is Ruud Krol, de Nederlandse stervoetballer die bij F.C. Napoli nog een keertje laat zien wat hij kan. En Napels is: pizza, voetbal en camorra.

Onze lunch strekt zich uit over uren. We mogen ab-

soluut niet weg en we kunnen ook niet weg. De auto staat klem geparkeerd. Dit is niet leuk meer, hoe leuk ik het ook vind. Dit kan ik niet verkopen aan Michiel als een ontspannen voorbereiding op een toernooi. Hij begint in zeker opzicht op Sylvia te lijken, alleen in plaats van te huilen is hij boos. En hem staat het niet.

Een Napolitaan met een snorretje schiet ons te hulp. Hij belooft onze stille aftocht te regelen, maar eerst moet ik iets voor hem doen.

‘Mijn dochter is verliefd op u,’ zegt hij bloedserieus.

Ik denk dat ik het niet goed versta: wil ze met me trouwen?!

‘Ik heb geprobeerd het haar uit het hoofd te praten,’ vervolgt de man, ‘maar dat had ik beter niet kunnen doen. Ze zegt zich voor de trein te gooien als ze u niet mag spreken.’

Even later priemt een Napolitaanse van tien haar donkere ogen in de mijne.

Ja, alweer een Italiaans meisje van tien.

Sylvia was bang voor Marina, maar ik nu voor Rosana. Ze pakt mijn hand, legt die op haar hart en zegt: ‘Ik ben van u. Ik wil nooit een ander.’

Ik trek mijn hand terug en stamel: ‘Je bent een bijzonder meisje.’

‘Vrouw,’ corrigeert ze me en het bliksemt in haar ogen, ‘u moet op me wachten.’

Ze biedt me haar lippen.

De vader van Rosana steekt zijn hoofd om de hoek van onze *separee* en knikt me bemoedigend toe: doen! Ik kus Rosana knullig op haar voorhoofd.